

NEW SLOVENE SKETCH GRAMMAR FOR AUTOMATIC EXTRACTION OF LEXICAL DATA

Simon Krek

Amebis. d.o.o.. Kamnik. Slovenia

Jožef Stefan Institute. Slovenia

We'll talk about...

- Slovene Lexical Database structure (brief recapitulation from SKEW-2)
- New features in the new sketch grammar for automatic extraction of data
- Transfer of information from grammar/corpus to SLD (gramrels, collocations, examples)
- Post-processing and import to iLex
- Discussion and future

I. LEMMA

- headword
- part-of-speech

svitati se (to dawn)

verb

II. SENSE

- indicator

1. *daniti se (day)*

2. *dojemati (understand)*

- semantic

unary
relations &
constructions

a DAN.

hajati sonce

če se ČLOVEKU začne svitati o nekem
DOGAJANJU. začne dojemati. kar
prej ni vedel. ali pa je bilo to pred
njim skrito

gramrels

III. SYNTAX

- lable

- structure
- pattern

only in 3rd pers.

gbz Inf-GBZ

kaj se svita
(sth is dawning)

rbz GBZ

komu se svita o čem
(sth is dawning to sb about sth)

- synt. combin.

- collocation

[začeti. pričeti] se svitati

[počasi. malo. malce] se svita

GDEX

V. EXAMPLES

- example

Preden se začne zjutraj
svitati. je najtemnejša noč.

Počasi se mi je začelo svitati.
zakaj Jasni oči tako žarijo.

Na vzhodu se je že svital
dan. ko sta se poslovila.

Petru se pričinja svitati o nekdanji
zvezi ned Chadom in Heather.

- multi-word unit

VI. PHRASEOLOGY • phraseological units

Sketch Grammar for Slovene

- ver. 15: syntactic patterns for SLB
- 32 gramrels
- 18 DUAL
- 5 TRINARY
- 1 UNARY
- 1 SYMMETRIC
- 7 regular
- ver. 16: in progress
- introduction of
  - SEPARATEPAGE
  - CONSTRUCTION
- together with the switch to Gigafida
- before summer 2011

New features

- use of macros
  - MTE -> JOS tagset
  - easier to read
- direct relation between SLD elements and gramrels included in the grammar
- *SEPARATEPAGE (very complex)
- *CONSTRUCTION (very useful)
- *COLLOC (for „syntactic combinations“ in SLD)

Macros examples

- `define(`nedolocnik',`[tag="G.n.*"]')`
- `define(`pomoznik',`[tag="Gv.*"]')`
- `define(`deleznik',`[tag="Gpd.*"]')`
- `define(`gl_nebiti',`[tag="G.*" &
lemma!="biti"]')`
- `define(`gl_sed_3',`[tag="Gpp.t.*"]')`
- `define(`brez_GSVD',`[tag!="[GSVD].*" &
word!="[,;()-]")')`

Macros used in gremrels

- =predl-pred
  - 2:predlog 1:samostalnik
- =%s_s6
  - 1:samostalnik 3:predlog brez_GSVD{0,5}
2:samost_oro
- =S_V_O3_O2
  - 2:osebek brez_PSVD{0,5} 1:glagol brez_SVD{0,5}
predmet_daj{1,4} brez_SVD{0,5} predmet_rod

Direct relation SLD-grammar (1)

- *DUAL

=kakšen?/kdo-kaj?

2:pridevnik brez_GSD_pd{0,5} 1:samostalnik

- # LBS-01 #####

/1/ <struktura>pbz0 SBZ0</struktura> ||

/2/ <struktura>PBZ0 sbz0</struktura>

Direct relation SLD-grammar (2)

- *SEPARATEPAGE komu-čemu_g3
- *TRINARY
  - =%s_g3
    - 1:glagol sise{0,2} 3:predlog brez_GSVD{0,5}
2:samost_daj
    - 3:predlog brez_GSVD{0,5} 2:samost_daj sise{0,1}
1:glagol
- # LBS-17 #####
<struktura>GBZ %s sbz3</struktura>

*SEPARATEPAGE (very complex)

- *SEPARATEPAGE

- *TRINARY

- NOUN_1-noun_2 (5 gramrels for 5 gram. cases)

- noun_2-NOUN_1   -"-

- VERB_1-noun_2   -"-

- NOUN_1-verb_2   -"-

- ADJ_1-noun_2   -"-

- adj_2-NOUN_1   -"-

- 30 gramrels in SEPARATEPAGE (naming!)

Example: NOUN_1-noun_2

VERB + prep + NOUN-gen

„dobiti iz česa“ / to get from sth

- <struktura>GBZ %s sbz2</struktura>

- *SEPARATEPAGE koga-česa_g2

- *TRINARY

=%s_g2

1:glagol sise{0,2} 3:predlog brez_GSVDK{0,5}

2:samost_rod

3:predlog brez_GSVDK{0,5} 2:samost_rod sise{0,1}

1:glagol

<u>koga-česa_g2</u>	<u>485</u>	
<u>od-d_g2</u>	<u>206</u>	17.9
<u>iz-d_g2</u>	<u>107</u>	5.0
<u>do-d_g2</u>	<u>22</u>	1.6
<u>brez-d_g2</u>	<u>21</u>	3.7
<u>v-d_g2</u>	<u>21</u>	12.0
<u>poleg-d_g2</u>	<u>21</u>	8.9
<u>zaradi-d_g2</u>	<u>18</u>	2.0
<u>z-d_g2</u>	<u>15</u>	2.1
<u>za-d_g2</u>	<u>14</u>	4.4

NOUN_1-noun_2

dobiti

(glagol)

FidaPlus (20M) freq = 11162 (735.5 per million)

displaying only: koga-česa_g2

[whole word sketch](#)

brez-d_g2	21	3.7	iz-d_g2	107	5.0	na-d_g2	5	3.1	za-d_g2	14	4.4	od-d_g2	206	17.9
laganje	1	9.61	Nigerija	2	8.82	priložnost	1	3.18	spletka	1	8.64	dalajlama	2	8.05
recept	6	8.34	onostranstvo	1	8.21	stran	3	3.12	pust	1	8.33	gradbenik	2	7.93
odredba	1	6.69	arest	1	8.14	sredstvo	1	2.41	karta	1	5.09	prednik	2	7.43
natečaj	1	6.06	katran	1	8.13				mleko	1	4.25	Avstrijec	2	7.34
težava	9	4.87	Ligojna	1	8.13	o-d_g2	1	8.0	denar	4	3.8	Pelhan	1	7.3
razpis	1	3.95	Juršinci	1	8.07	informacija	1	2.91	naloga	1	3.56	Adanič	1	7.29
problem	1	3.02	sukcesija	1	8.03	zaradi-d_g2	18	2.0	stanovanje	1	3.29	Izabela	1	7.21
razlog	1	2.89	limfa	1	8.01	kolegialnost	1	10.68	vloga	1	2.64	deklič	1	7.17
			vrečica	1	7.92	črevesje	1	8.06	pravica	1	2.12	Lek	2	7.15
			ZPIZ	1	7.91	panika	1	7.32	cesta	1	1.92	FIBA	1	7.13
			proračun	20	7.74	taktika	1	7.17				NEK	1	7.12
			NT	1	7.71	obnašanje	2	7.15				Uefa	1	7.11
			Montreal	1	7.71	noša	1	7.08				bršljan	1	7.09
			Kremelj	1	7.63	prostornina	1	6.63				Portugalska	1	6.98
			mozeg	1	7.62	pnevmatika	1	6.32				vol	1	6.93
			Carigrad	1	7.6							Nik	1	6.93

*CONSTRUCTION (very useful)

- Element <vzorci> = syntactic patterns
  - who/what does sb sth
  - who/what does sth to sb etc.
- In entries with verbs as headwords
- Under structures + collocations
- Now: examples with binary collocations
- CONSTRUCTION: examples with complete patterns

Example: S_V_O3_O4

=S_V_O3_O4

"subject"

"indirect
object"

"direct
object"

2:osebek brez_PSVD{0,5} 1:glagol brez_SVD{0,5}
predmet_daj{1,4} brez_SVD{0,5} predmet_toz

2:osebek brez_PSVD{0,5} 1:glagol brez_SVD{0,5}
predmet_toz{1,4} brez_SVD{0,5} predmet_daj

2:osebek brez_PSVD{0,5} predmet_daj{1,4}
brez_SVD{0,5} 1:glagol brez_SVD{0,5} predmet_toz

2:osebek brez_PSVD{0,5} predmet_toz{1,4}
brez_SVD{0,5} 1:glagol brez_SVD{0,5} predmet_daj

Example from SkE

<u>z_nikalnim</u> 155 7.3	<u>s_prislovom</u> 112 3.3	<u>kakšen-p?</u> 6 1.2	<u>S_V_O3_O4</u> 47 18.0	<u>S_V_O3_O2</u> 18 5.2
mir 36 9.37	dušek 2 8.62	Hast 1 12.19	Mikulín 1 9.39	Kacin 1 9.64
soglasje 15 8.6	močnik 1 8.13	Jehan 1 12.19	Henigman 1 9.3	gostilničar 1 8.64
veto 2 8.03	spodbuda 4 7.79	Votan 1 12.0	Požun 1 9.19	Istrabenz 1 8.15
gol 9 7.97	tornado 1 7.76	jurjev 1 11.19	razvijalec 1 8.61	dekan 1 7.93
predujem 1 7.5	individualnost 1 7.76	kratek 1 3.36	Tudman 1 8.54	pod 1 6.57
maksimum 1 7.36	zalet 1 7.57	dober 1 0.63	Kristus 1 8.14	namestnik 1 6.3
frustracija 1 7.32	samozavest 2 7.45		Jarc 1 7.94	plod 1 5.89
pokoj 1 7.06	šarm 1 7.33	<u>kakšnega-p</u> 1 0.9	iskrica 1 7.9	mora 1 5.83
golaž 1 6.94	drobiž 1 7.31	preprost 1 4.82	Pahor 1 7.81	Rusija 1 5.72
kis 1 6.9	kad 1 7.17		Harry 1 7.53	uvedba 1 5.45
povod 1 6.83	plastenka 1 7.14		mineral 1 7.45	profesor 1 4.92
malica 1 6.79	optimizem 2 7.14		pečat 1 7.15	Krka 1 4.5
mladič 1 6.68	poudarek 3 7.12		pobudnik 1 7.1	oblast 1 3.14
breza 2 6.64	morala 1 7.09		Bill 1 7.02	večina 1 2.57
rezultat 13 6.58	pianist 1 7.05		prireditelj 1 6.96	območje 1 2.48
odgovor 8 6.47	kovanec 1 6.93		gospoda 1 6.92	človek 2 2.12
plaketa 1 6.32	avtonomija 1 6.89		govornik 1 6.72	država 1 0.84
dar 1 6.29	modrost 1 6.43		Washington 1 6.53	
modrost 1 6.28	odpoved 1 6.3		Sevnica 1 6.27	
prid 1 6.03	prid 1 6.16		testiranje 1 6.23	
odmerek 1 5.98	pooblastilo 1 6.1		Cerkev 1 6.04	
pojasnilo 1 5.87	skrb 3 6.06		volilec 1 5.86	
dovoljenje 5 5.76	žito 1 5.93		potrošnik 1 5.82	
opis 1 5.66	gol 2 5.86		Martin 1 5.8	
moka 1 5.65	inflacija 1 5.83		Hrvaška 1 5.01	

Examples – high precision

poročil z njo. Tako združene **moči** so tovarni **dale** nov zagon in postala je najboljša tovarna
predsednik Borut **Pahor** je Drnovšku ponovno **dal** košarico ne sicer za večno, ampak vsaj
posebej zadovoljen, ker so neuvrščene **države dale** vso prednost jedrski razorožitvi. Udeleženci
Učite se od mojstrov. " Najboljši **govorniki dajo** svojim poslušalcem vselej občutek, kot
Vrhniki. Gostilna **Iskrica** je pohodnikom **dala** lonec pasulja, Marko Breclj je uredil
na terenu, še preden mednarodna **skupnost da** ZN mandat za ukrepanje, " je izjavil Anan
Jelovec, del Sredme). **</p><p>** Sveti **Martin** je **dal** svoje ime cerkvi s prepoznavnim baročnim
privoščiš še mineralno kopel; **minerali dajo** vodi posebno zeleno barvo. V spremstvu
premier Akajeva, je tako kot vrhovno **sodišče dal** prednost staremu parlamentu, ki je Bakijeva
1997 je mestni svetnik Mihael **Jarc** sicer **dal** pobudo mestnemu svetu, da bi po Janezu
podaljšati - Državne **ustanove** so jagrom **dale** čepice - Zadovoljstvo v Luksemburgu - Tudi
sta) **</p><p>** Kongresno **testiranje** varnosti **dalo** porazno sliko **</p><p>** Kot švicarski sir **</p>**
leto pa napoveduje, da bodo **prireditelji dali** večji poudarek tudi pohodom, ki jih bodo
štela za plačano z dnem, ko bo **potrošnik dal** nalog taki organizaciji. Ali pa, če bo
V nadaljevanju je trener Miro **Požun** spet **dal** priložnost mladim igralcem in prav vsi,
je upravičena domneva, da je **Washington dal** Manili tiho podporo za poskus vojaške rešitve

*COLLOC for „syntactic combinations“

- Element <zveza> = syntactic combinations
  - "v razmerju do" (in relation to)
  - "ananas in banana" (pineapple and banana)
- Mainly nominal headwords
- Under (sub)sense after syntactic structures as a separate category

COLLOC: d_sam_d

- =d_sam_d
- *COLLOC "%(2.lemma)_%(3.lemma)-p"
- 2:predlog 1:samostalnik 3:predlog

preposition

noun

preposition

Example SkE: "in relation to"

corpus: FidaPlus (20M)

odnos (samostalnik)	
----------------------------	--

<u>d_sam_d</u>	<u>412</u>	<u>7.0</u>
v_do	<u>92</u>	11.69
za_z	<u>109</u>	10.86
v_med	<u>38</u>	10.4
o_med	<u>18</u>	10.07
o_z	<u>18</u>	9.59
na_med	<u>13</u>	9.14
o_do	<u>8</u>	9.12
z_do	<u>8</u>	8.63
za_med	<u>5</u>	7.96
glede_do	<u>3</u>	7.86
v_z	<u>59</u>	7.84

Transfer of information

- API using data from Sketch Engine
- Gramrels:
  - Element <struktura> = syntactic structures
  - Element <vzorec> = syntactic patterns
  - Element <zveza> = syntactic combinations
  - Element <oznaka> = labels
- Collocations = element <kolokacija>
- Examples = element <zgled> using GDEX

Gramrel to <struktura>

ADJECTIVE + NOUN

<skladenjska struktura>

<struktura>kakšen?</struktura>

<kolokacije>

<kolokacija id="839596"><k>nov</k></kolokacija>

<kolokacija id="839746"><k>deloven</k></kolokacija>

<kolokacija id="840017"><k>spleten</k></kolokacija>

<kolokacija id="839637"><k>glaven</k></kolokacija>

<kolokacija id="839725"><k>prost</k></kolokacija>

<kolokacija id="839830"><k>parkiren</k></kolokacija>

<kolokacija id="839601"><k>velik</k></kolokacija>

<kolokacija id="839952"><k>vodilen</k></kolokacija>

<kolokacija id="839625"><k>pravi</k></kolokacija>

<kolokacija id="839814"><k>prodajen</k></kolokacija>

</kolokacije>

<zgledi>

<zgled seek="839596" position="1">Zavod za zdravstveno varstvo Novo

<i>mesto</i></zgled>

<zgled seek="839601" position="1">" v glavnem v vseh večjih <i>mestih

</i>.</zgled>

collocations and corresponding examples

Gramrel to <vzorec>

Construction to <vzorec>

```
<skladenjska_struktura>
```

```
<vzorec>S_V_03_04</vzorec>
```

```
<zgledi>
```

```
<zgled seek="16213" position="1">Tako združene moci  
so tovarni <i>dale</i> nov zagon in postala je  
najboljša tovarna klobukov.</zgled>
```

```
<zgled seek="16215" position="1">Njen predsednik Borut  
Pahor je Drnovšku ponovno <i>dal</i> košarico ne sicer  
za vecno, ampak vsaj do prvih naslednjih  
volitev.</zgled>
```

```
<zgled seek="16215" position="2">Južnoafriški zunanji  
minister Alfred Nzo je bil po konferenci še posebej  
zadovoljen, ker so neuvrščene države <i>dale</i> vso  
prednost jedrski razorožitvi.</zgled>
```

```
</zgledi>
```

Gramrel to label

<oblika>

<iztocnica>mesto</iztocnica>

</oblika>

unary to label: "with proper names"

<zaglavje>

<besvrs>samostalni</besvrs>

<oznaka>z_lastnim_imenom</oznaka>

</zaglavje>

Post-processing

- Gramrels translated to standard SLD wording in structures, patterns, combinations and labels
- Inclusion of the headword in collocations in appropriate positions
- Collocations and headwords in appropriate case / number etc.
- TO BE DONE

iLex software

iLEX v 2.3 053 Licensed to Trojina, zavod za uporabno slovenistiko. Copyright (c) 2004-2011 EMP ApS Username: SimonKrekNtb

File Edit Structure Reference List Functions Goto View Window

LBS-25-12-20... x mesto LBS-25-12-2012 (Entry Document)

Documents

Look up Design

mesto
mesoreznica
mesto
mesto
metafora
metaforičen
metropola
metuljček
meziniec
migrirati
mikroskop
mimika
mineštra
mir
miš
mišica
miška
mlaka
mlakuža
mlečen
mleko
mleti
mobilizirati
močnik
moda
moden
modificiran
modificirati
modno
modras
modrc
modrček
modrijan
modrovati
mojstrsko
moka
močlati
moledovati

■ [pri kar]
■ zgledi (50)
■ bb) struktura: koga-kaj
■ kolokacije
■ [zasesti]
■ [osvojiti]
■ [razpisovati]
■ [zasedati]
■ [objavljati]
■ [prevzeti]
■ [priboriti]
■ [zapustiti]
■ [zagotoviti]
■ [izboriti]

■ zgledi
● Z zmago so si zagotovili 8. **mesto** in s tem obstanek v najmočnejši evropski skupini.
● Imate preveč dela, da bi za nekaj trenutkov zapustili delovno **mesto** in si privoščili kakovostno malico?
● V kvalifikacijah je s 595 krogi osvojil četrto **mesto** v svoji skupini ter prav tako četrto v celotni konkurenci.
● Ubili ste ga, da bi prevzeli njegovo **mesto**.
● Ko je ta po letu odšel, je zasedel njegovo **mesto**.
● Glede na dobre rezultate si je priborila drugo **mesto** v državni reprezentanci.
● objavlja prosto delovno **mesto** za določen čas 1 leta
● Dejan kot vedno tudi v letošnji sezoni blesti, saj je trenutno prvi podajalec lige, po točkah pa zaseda peto **mesto**.
● Zato razpisujemo nova delovna **mesta**.
● S svojimi prijemi so si izborili **mesto** celo v evropski vojaški industriji.
● Če seveda ne bodo pred tem uresničene naložbe, ki naj bi zagotovile nova delovna **mesta**.
● Rudolf je sicer že zdavnaj zapustil revno **mesto** svoje mladosti, toda v spominu se je vse življenje vračal vanj.
● Kljub temu padcu pa je slovenska ekipa osvojila četrto **mesto** med ekipami oziroma drugo med državami.
● Po vojni izkušnji in boleznih je leta 1921 prevzel **mesto** profesorja na idrijski realki.
● B, je zasedel šesto **mesto**.
● Vsekakor pa bi si moral Maier v ekipi za svetovno prvenstvo šele priboriti svoje **mesto**, tako kot vsi drugi avstrijski reprezentantje.
● Za delo na navedenih oddelkih objavljamo naslednja delovna **mesta**:
● Prva dela danes kot svetnik v enem od slovenskih veleposlaništev v Evropi, druga pa zaseda zelo visoko **mesto** v Drnovškovi vladi.
● razpisuje naslednja prosta delovna **mesta**:
● Ob športu, ki je uspešnejši, si bo morala kultura šele izboriti svoje **mesto**, tudi s transparentnostjo in organiziranostjo tega trga.
● Real je v tem krogu premagal doma PAOK in si je verjetno že zagotovil prvo **mesto** v skupini.
● Ne čudi torej, da jih je upravičeno strah, da članom operativnih enot ob intervencijah v tovarnah ne bi dovolili, da bi zapustili delovno **mesto**.
● Prvič v dveh sezonah sem osvojila prvo **mesto** v skupnem seštevku.

Introducing iLEX

iLEX
Integrated Lexicography, Editing and Xml

iLEX v 2.3 053
iLEX-XML-database (Local) v 2.0047
java 1.6.0_29

Copyright © 2005-2009 Erlandsen Media Publishing ApS.
All rights reserved

iLEX Software Product License

iLEX Third Party Licences

Discussion and future 1

- We are satisfied with the results so far
- We expect we will be able to put the data online directly for selected headwords
- Candidates for immediate online publication will be selected after we process and analyse 500 headwords

Discussion and future 2

- The system allows for the use of the same data for further lexicographic processing, in NLP applications and for immediate use
- Final results in SKEW-4 // eLex2013
- FP7 language technology call – Beckerdee